

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000968

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Никон Олеся Зеновіївна

2. Olesia Z. Nykon

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-2360-3150

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-04-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Господарський суд Львівської області

Код за ЄДРПОУ: 03499974

Місцезнаходження: вул. Личаківська 128, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7924

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.71, 10.07, 10.19

Тема дисертації:

1. Цифровізація (діджиталізація) системи правосуддя в Україні: теоретико-правові засади
2. Digitalization of the Justice System in Ukraine: Theoretical and Legal Framework

Реферат:

1. У першому розділі «Теоретико-методологічні засади дослідження системи правосуддя у сфері цифрової трансформації» проаналізовано стан та визначено напрями розвитку цифровізації системи правосуддя в Україні, розкрито методологію дослідження цифровізації системи правосуддя в Україні, розглянуто цифрову трансформацію як сучасну комплексну правову категорію, а також з'ясовано нормативне забезпечення цифровізації системи правосуддя в Україні. Запропоновано цифровізацію системи правосуддя в Україні розуміти як комплексний інноваційний процес трансформації (технологічної модернізації) системи правосуддя шляхом упровадження сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, що забезпечує автоматизацію судових процесів, електронну взаємодію між усіма учасниками процесу, а також іншими органами державної влади та місцевого самоврядування з метою підвищення ефективності та доступності правосуддя. Наголошено, що цифрова трансформація системи правосуддя України є комплексною правовою категорією, яка охоплює системну модернізацію та вдосконалення функціонування електронного правосуддя відповідно до сучасних цифрових тенденцій через упровадження та розвиток ЄСІТС;

забезпечення та підвищення рівня надійності, прозорості і якості комунікації між судом та учасниками електронного судочинства із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій та інших електронних засобів; оптимізацію судових процесів через використання електронного документообігу, проведення онлайн засідань та електронного обміну процесуальними документами; впровадження комплексних заходів із забезпечення кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації; підвищення доступності правосуддя через спрощення порядку звернення до суду; забезпечення прозорості судової системи та мінімізацію корупційних ризиків через автоматизацію процесів, а також удосконалення механізмів електронної взаємодії між судами, учасниками процесу та іншими органами державної влади і місцевого самоврядування з метою підвищення ефективності здійснення правосуддя. У другому розділі дисертації «Сутнісно-змістова характеристика системи правосуддя у сфері цифрової трансформації» розкрито сутність діяльності органів судової влади в умовах цифрової трансформації, виокремлено особливості надання судами послуг за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій, а також проаналізовано забезпечення права людини на судовий захист в умовах цифрової трансформації. Вказано, що діяльність органів судової влади в умовах цифрової трансформації відбувається із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, електронних сервісів і ресурсів, підсистем (модулів) ЄСІТС. На підставі аналізу практики ЄСПЛ констатовано формування важливих правових позицій щодо використання цифрових технологій у судочинстві. Констатовано, що право людини на судовий захист в умовах цифрової трансформації – гарантована державою реальна можливість доступу до правосуддя з використанням різних електронних сервісів та інформаційно-телекомунікаційних систем із метою захисту своїх прав і законних інтересів, що полегшує взаємодію між усіма учасниками судового процесу та сприяє підвищенню ефективності й доступності правосуддя. Третій розділ дисертації «Стан та шляхи удосконалення системи правосуддя в умовах цифровізації: національні тенденції та зарубіжний досвід» присвячено з'ясуванню викликів і завдань, характерних для електронного судочинства в Україні, аналізу цифрової трансформації системи правосуддя в умовах європейських реалій, а також виокремленню проблем і пошуку шляхів їх вирішення, спрямованих на вдосконалення системи правосуддя в Україні в умовах формування електронної держави. З'ясовано, що основними викликами, які стоять перед електронним правосуддям в Україні, є: 1) необхідність комплексної модернізації ЄСІТС; 2) забезпечення людиноцентричного та сервісноорієнтованого підходів у здійсненні електронного правосуддя, що передбачає створення системи, основою (базисом) якої є інтереси та потреби користувачів; 3) необхідність належного нормативного врегулювання для забезпечення превалювання електронної судової справи, можливості дистанційного проведення судових засідань та екстериторіального розгляду справ, належна системна комунікація з користувачами та забезпечення інтелектуальної підтримки впровадження системи; 4) виконання зобов'язань в рамках Ukraine Facility Plan, що передбачає повне впровадження модернізованої ЄСІТС до кінця 2027 року; 5) впровадження технологій штучного інтелекту з дотриманням етичних принципів і збереження контролю людини (передусім суддею) над процесом прийняття судових рішень.

2. The first chapter «Theoretical and Methodological Foundations of the Justice System in the Digital Transformation» analyzes the status and identifies the directions of development of the digitalization of the justice system in Ukraine, reveals the methodology for studying the digitalization of the justice system in Ukraine, considers digital transformation as a modern comprehensive legal category, and clarifies the regulatory framework for the digitalization of the justice system in Ukraine. The author suggests that the digitalization of the justice system in Ukraine should be understood as a comprehensive innovative process of transformation (technological modernization) of the justice system through the introduction of modern information and telecommunication technologies which ensure automation of court proceedings, electronic interaction between all participants to the process, as well as other public authorities and local self-government bodies with a view to improving the efficiency and accessibility of justice. It is emphasized that the digital transformation of the justice system of Ukraine is a comprehensive legal category which covers systemic modernization and improvement of the e-justice functioning in accordance with modern digital trends through the introduction and development of the Unified Judicial Information and Telecommunication System; ensuring and improving the level of reliability, transparency

and quality of communication between the court and participants of e-justice using information and communication technologies and other electronic means; optimization of court proceedings through the use of electronic document management, online meetings and electronic exchange of procedural documents; implementing comprehensive measures to ensure cybersecurity and protection of confidential information; increasing access to justice by simplifying the procedure for applying to court; ensuring transparency of the judicial system and minimizing corruption risks by automating processes, as well as improving mechanisms of electronic interaction between courts, litigants and other public authorities and local governments to improve the efficiency of the administration of justice. The second chapter of the dissertation, «Essential and Content Characteristics of the Justice System in the Digital Transformation», reveals the essence of the judiciary's activities in the context of digital transformation, highlights the peculiarities of court services provided by means of information and telecommunication technologies, and analyzes the provision of the human right to judicial protection in the context of digital transformation. It is indicated that the activities of the judiciary in the context of digital transformation are carried out with the use of information and communication technologies, electronic services and resources, and subsystems (modules) of the UJITS. It is stated that the human right to judicial protection in the context of digital transformation is a guaranteed by the state to have real access to justice using various electronic services and information and telecommunication systems to protect one's rights and legitimate interests, which facilitates interaction between all participants in the judicial process and contributes to the efficiency and accessibility of justice. The third chapter of the dissertation, «The State and Ways to Improve the Justice System in the Context of Digitalization: National Trends and Foreign Experience», is devoted to identifying the challenges and tasks specific to e-justice in Ukraine, analyzing the digital transformation of the justice system in the context of European realities, as well as identifying problems and finding ways to solve them aimed at improving the justice system in Ukraine in the context of the formation of an electronic state. It has been found that the main challenges facing e-justice in Ukraine are: 1) the need for a comprehensive modernization of the UJITS, as the existing hardware and software solutions are largely outdated; 2) ensuring human-centered and service-oriented approaches to e-justice, which involves creating a system based on the interests and needs of users; 3) the need for proper regulatory regulation to ensure the prevalence of electronic court cases, the possibility of remote court hearings and extraterritorial consideration of cases, proper system communication with users and intellectual support for the implementation of the system; 4) fulfillment of obligations under the Ukraine Facility Plan, which provides for the full implementation of the modernized UJITS by the end of 2027; 5) introduction of artificial intelligence technologies in compliance with ethical principles and preservation of human control (primarily by judges) over the judicial decision-making process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Никон О. З. Правовий аналіз сучасного стану цифровізації системи правосуддя в Україні крізь призму юридичних позицій Конституційного Суду України. Наукові інновації та передові технології. Серія «Право». 2024. № 9 (37). С. 457п473. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9\(37\)-457-473](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9(37)-457-473);
- 2. Никон О. З. Про надання судами послуг за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій в сучасних умовах. Наукові перспективи. Серія «Право». 2024. № 9 (51). С. 1007п1022. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9\(51\)-1007-1022](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9(51)-1007-1022);

- 3. Никон О. З. Нормативно-правове забезпечення цифрової трансформації системи правосуддя: європейські реалії. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2024. № 10 (80). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-10-10361>. С. 121п133;
- 4. Галамай О. З. Електронне правосуддя в умовах цифрової трансформації суспільства. Актуальні питання економіки, фінансів, управління та права : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 27 червня 2023 р.). Кропивницький : ЦФЕНД, 2023. С. 66п67;
- 5. Галамай О. З. Забезпечення конституційного права людини на судовий захист в умовах цифрової трансформації: теоретико-правові аспекти. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах війни та післявоєнний період : матеріали наукового семінару (м. Львів, 21 червня 2024 р.) / упор. Д. Є. Забзалюк, М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. Львів : ЛьвДУВС, 2024. С. 49п53;
- 6. Никон О. З. Діяльність Європейського суду з прав людини в умовах цифрової трансформації системи правосуддя. Дев'яності економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки : матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополь, Польща, 23п24 жовтня 2024 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО «Наукова спільнота», WSZIA w Opolu. Львів : ФОП Шпак В. Б. С. 44п47. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5037/>.

Наукова (науково-технічна) продукція: цифровізація (діджиталізація) системи правосуддя

Соціально-економічна спрямованість: цифровізація (діджиталізація) системи правосуддя

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200304; 0122U002405

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Забзалюк Дмитро Євгенович

2. Dmytro Y. Zabzaliuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1041-0148

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скочиляс-Павлів Ольга Василівна
2. Olga V. Skochylias-Pavliv

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6737-762**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Львівська політехніка"**Код за ЄДРПОУ:** 02071010**Місцезнаходження:** вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Белов Дмитро Миколайович
2. Dmytro M. Byelov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7168-9488**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ковалів Мирослав Володимирович
2. Myroslav V. Kovaliv

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9730-8401**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Долинська Марія Степанівна

2. Maria S. Dolynska

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0352-5470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Балинська Ольга Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Балинська Ольга Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лісовська Валентина Юріївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна